

[Indenrigsministeren.]

Som det fremgaar af Bemærkningerne, er Lovforslaget et Led i Bestræbelserne for efter Besættelsens Ophør at genoprette normale Tilstande i Landet.

Den tyske Værnemagt beslaglagde som bekendt under hele Besættelsen, men ikke mindst i dennes sidste Fase, et meget betydeligt Antal faste Ejendomme til Brug ved Befæstningsanlæg m. v. og til Indkvarteringsformaal, i den allersidste Tid især til de tyske Flygtninge.

Alle disse Beslaglæggelser maa afvikles efter Besættelsens Ophør, og for en væsentlig Dels Vedkommende har denne Afvikling da ogsaa fundet Sted. Som Hovedregel ordnedes Tyskernes Brugsforhold som Lejeforhold med periodiske Betalinger, og disse Beslaglæggelsestilfælde giver som Regel ikke Anledning til særlige Lovgivningsforanstaltninger.

Men en anden Del af Beslaglæggelserne ordnedes paa en anden Maade, som stærkt ligner et Salg, og som fra Administrationens Side ogsaa i Almindelighed er behandlet som saadant; men af særlige Grunde ordnedes Forholdet ved et egenartet Kontraktforhold, den saakaldte Skødeklausul, hvorefter den danske Stat til enhver Tid blev berettiget til uden yderligere Vederlag at tage Skøde paa Ejendommen, for hvilken der blev ydet Ejeren et Vederlag, svarende til Ejendommens fulde Værdi. Denne særlige Afstaaelsesform anvendtes — med Myndighedernes Vidende i alt Fald — kun, hvor der maatte paaregnes saa betydelige Indgreb i Ejendommens Substans, at en Retablering efter Brugsforholdets Ophør maatte anses for uoverkommelig, urimelig eller dog uheldig. Beslaglæggelser eller Lejemaal med Skødeklausul findes derfor i størst Omfang paa de store Flyvepladser, som den tyske Værnemagt anlagde eller dog udvidede indtil Ukendelighed, f. Eks. Flyvepladserne Aalborg Vest og Esbjerg. Paa alle disse Flyvepladser anlagdes kilometerlange, cementbelagte Startbaner, op til 200 m brede, samt endnu meget længere Køre- eller Rullebaner, ofte i 20—30 m's Bredder, samt adskillige andre Cement- og Betonanlæg.

Ved den midlertidige Lov Nr. 362 af 19. Juli 1943 indførtes der en Ret for den tidligere Ejer til at købe sin tvangsmæssigt fastaaede Ejendom tilbage, naar de Forhold,

der havde nødvendiggjort Beslaglæggelse, ikke mere fandtes.

Denne Tilbagekøbsret for den tidligere Ejer maa i Almindelighed anses for en særdeles rimelig Foranstaltning, men den vil, hvis den gennemføres konsekvent, kunne medføre det urimelige Resultat, at Staten i det Omfang, den ønsker at bevare Anlæg paa Skødeklausulejendomme, først maa sælge de stærkt forringede Ejendomme tilbage til Ejerne og derefter paa ny ekspropriere Ejendommene; en saadan Fremgangsmaade er ikke blot upraktisk, men vil ogsaa vække forstaaelig Irritation hos de Mennesker, den kommer til at gaa ud over.

Det maa sikkert erkendes, at det vilde være økonomisk uforvarsligt at lade alle de paa Skødeklausulejendommene anlagte og udvidede Flyvepladser ødelægge. Med det Opsving, Flyvningen — saavel den civile som den militære — maa antages at faa nu efter Krigen, turde det være givet, at i alt Fald nogle af de tidligere tyske Flyvepladser skal bevares, og derfor foreslaas der tilvejebragt Lovhjemmel for at ophæve Tilbagekøbsretten, naar vigtige Samfundshensyn taler derfor.

Indfører man da en saadan Adgang til at ophæve Tilbagekøbsretten, fremkommer der imidlertid et særligt Problem, nemlig Afviklingen af de Ejendomme, som herefter ikke skal forblive i Statens Eje. Medens der rundt om i Landet forskellige Steder findes enkelte Skødeklausulejendomme, som ikke indgaar i større Anlæg, eller ved hvilke der ikke af Værnemagten er foretaget større Forandringer, vil Afviklingen af hele den Bræmme af Ejendomme paa de nuværende Flyvepladser, som falder uden for de fremtidige Flyvepladsers Grænse, frembyde adskillige Problemer.

Disse Problemer har været undersøgt af et af Indenrigsministeriet i Maj 1945 nedsat Udvalg, hvis Betænkning de ærede Medlemmer vil have modtaget. Som Bilag 1 til denne Betænkning er aftrykt et Lovudkast, som i det store og hele er lagt til Grund for det foreliggende Lovforslag.

I Betænkningen er der gjort Rede for en Del Foranstaltninger, som allerede er gennemført med Henblik paa Afviklingen af Skødeklausulejendommene.

Af disse Foranstaltninger vil jeg først og fremmest nævne den Registrering af